

Rationale Vtrivsq[ue] Potestatis Ecclesiasticæ

Talamellus, Thomas

Ticini Regii, 1618

Capvt Tertivmdecimvm. In quo Auctor sequitur Respondere ab alia
argumenta nam Caput pracedens eſet nimis tædioſum propier nimiam
prolixitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61615)

CAPVT TERTIVM DECIMVM.

*In quo Auctor sequitur Respondere ab alia argumenta.
nam Caput precedens esset nimis tediousum
propter nimiam prolixitatem.*

AD quintum argumentum, ad illud Saluatoris
Io. 13. exemplum dedi vobis &c. dicendum
est, qd talis propositio non tenet in omni-
bus vniuersaliter: sed quo ad aliqua tantum. Nam
Christus crucifixus est, redemit mundum, ambula-
uit supra mare &c. & sic sequeretur, si teneret vniuer-
saliter, nos etiam debere crucifigi, redimere mundū,
ambulare supra mare, &c. quod est falsum. Dominus
ergo Iesus Christus declarans se ipsum, dixit, Disci-
te a me, quia mitis sum, & humilis corde &c. Vnde
D. P. Aug. de tempore exponens idem Saluatoris di-
ctum, & illud D. Petri Apostoli dicentis, Christus pas-
sus est &c. vobis relinquens exemplum, vt sequamini
vestigia eius &c. numquid, vt mortuos suscitemus?
numquid supra mare pedibus ambulemus? non vti-
que, sed, vt simus mites, & humiles corde, & non so-
lum amicos, sed etiam inimicos toto animo diliga-
mus &c. Vnde nec Summus Pontifex propter huius-
modi humilitatem cedere debet locum suum, cum
contemptu, & damno supremæ dignitatis quibuscū-
que inferioribus, cuius vis conditionis, & status. Id
circo idem D. P. Aug. dicit, seruate gradus vestros,

Mat. xv. a
D. P. Aug.
de temp.
ser. 61.
Pet. Apo.
Epist. 1. c.
2.

D. P. Aug.
lib. 5. de h.
Dom. serg
46.

Q 2 seruat

*in ord. &
secū dū Lu
cā ser. 23.*

seruat enim Deus honores vestros: adeo quòd Sum-
mus Pontifex, & quilibet homo potest humilitatem
amare, & puro corde sequi, seruando gradatim gra-
dus suos, absq; suæ dignitatis, vel status contemp-
&c. & sic patet solutio ad huiusmodi argumentum
per præsentem responsionem, & etiam per præceden-
tem. Nam clarum est, nullos Pontifices se cæteris su-
perioribus terrenis totaliter: sed quantum ad aliqua
secundum compromissionem factā, vel faciendā &c.

*D. Th. 2. 2.
q. 185. ar.
6. ad 2. ar.
gum.
D. P. Aug.
de Cōsens.
Euang.
Luc. 6. 10.*

Ad sextum argumentum respondetur ad mentem
D. Thom. dicentis, Verba illa Domini Matth. 19. es-
se tripliciter intelligenda, seu glosanda. Primo misti-
cè, vt non possideamus aurum, neq; argentum, id est
vt Prædicatores non inuitantur principaliter super-
biæ, & eloquentiæ temporali, vt exponit D. Hierony-
mus; alto modo esse intelligenda, illa verba sic sū q; ex-
ponit D. P. Aug. vt intelligatur, Dominum non præ-
cipisse: sed magis permisisse, vt absq; auro, & argēto,
ac alijs sumptibus, irent ad prædicandum sumptibus
auditorum &c. Dignus est enim operarius mercede
sua &c. tertio modo exponit de mēte D. Io. Chriost.
vt intelligatur, Dominum per illa verba præcipisse
quantum ad illam missionē de Discipulis, qui mitte-
bantur ad prædicandum Iudæis, & per hoc excitaren-
tur ad confidendum de ipsius Christi virtute, qui eis
absq; sumptibus prouidebat: ex quo tamen non obli-
gantur ipsi successores &c. sic etiam tenet B. Egid.
noster Rom. dicens, & ostendens, cur discipulos hæc
possidere, aut ferre Dominus noluerit: non quod

*B. Eg. Rō.
in defens.
D. Th. q. de
Virtutib.
c. 1.*

hu.

huiusmodi necessaria non sint sustentationi huius vite: sed quia eos sic mittebat, ut eis hæc deberi monstrarent, verbis illis ipsis, quibus euangelium credentibus annuntiarent, tanquam stipendiis militantibus, tanquam vineæ cultoribus, & tanquam lac gregis Pastoribus. Vnde D. Apost. dicit, quis militat unquam suis stipendijs, plantat vineam, & de fructibus illius numquam comedit, quis pascit gregem, & de lacte gregis numquam percipit? quasi dicat nemo. & sic patet Responsio &c.

Ad septimum argumentum respondetur quod D. Apost. 2. ad Tim. c. 2. nemo militans &c. sic est intelligendus ad mentem D. Thom. dicentis, quod Religionis status est ordinarius ad charitatis perfectionem ostendendam; ad quam principaliter pertinet Dei Dilectio, secundo Proximi dilectio; & ideo Religiosi præcipue, & per se debent intendere ad hoc, quod Deo vacent: si autem necessitas proximis imminet eorum negocia ex charitate agere debent secundum illud D. Apostoli, Alter alterius, onera portate, & sic adimplebitis legem Christi: quia in hoc ipso quod Proximis seruiunt propter Deum, Dilectioni obsequantur diuine: modo sic dici potest ad rem nostram, cum Summus Pontifex dicatur, seruus seruatorum Dei secundum communem appellationem, & præcipue Beati Egidij nostri Roman. declarantis huiusmodi Pontificalé titulum. & de mente D. Patris Augustini dicentis, ille qui vobis præst

buga

non

D. Apost. 1. Cor. 9. 2.

D. Th. 2. 2. q. 187. ar. 2. in corp.

D. Ap. ad Gal. 6. 6. B. Eg. R. quoli. 3. q. 6.

D. P. Aug. in Reg. ad 2. ad ep.

non se existimet potestate dominantem: sed charitate seruicatem &c. & sic Dominium temporale Summi Pontificis, vt temporale est, est pia in Deum seruitus &c. Hinc optimè dixit ad rem idem B. Egid. gloriosus illud Sapientiae, Creaturae factae sunt in odium, & in tentationem hominum, & in musculam pedibus insipientium, dicit, Hoc accidit ratione rerum abusus &c. & non autem, ratione veri, & legitimi vsus: quia si benè vtimur eis, manu ducimur in Deum, & sic habere nummos, ac diuitias ratione boni vsus sine peccato, omnibus licet, tam Religiosis, quam Laicis; ergo etiam S. M. E. Catholicae licebit &c. & idè B. Egid. dicit, creaturae factae sunt in odium, & impedimētum hominis propter insipientiam eius: quia ipse nescit bene vri creaturis, si enim bene sciret vri eis, essent omnia ad profectum eius; patet ergo quomodo liceat Summo Pontifici, ceterisque Religiosis, se implicare secularibus negotijs, sic etiam, & temporali dominio vri ratione boni vsus &c.

B. Egid. 2.
sent. dist. 1.
q. 1. art. 1.
ad 2. arg.
c. 14.

B. Egid. eadē
dist. p. 2. q.
1. art. 4. ad
4. arg.

D. P. Aug.
in solil. c. 2.
& l. vnica
ff. de off.
l. 1. ff. de
vit. & ve
& l. 3. §.
negitur.

Ad octauum Respondetur sic, quòd D. Apostolus fuit vtiq; coactus Caesarem appellare &c. non quod se Caesari subiecerit: sed quia, vt, dicit D. P. Aug. necessitas non habet legem, & vulgo dicitur, vis rationem superat, & licet vim vi repellere, & sic non propter hoc stante tali coactione, siue necessitate, D. Ap. se Caesari subiecit &c.

Ad nonum Respondetur quòd & si maxima adsit peccandi occasio apud insipientes temporalia administrantes; tamen est etiam maxima merendi occasio
apud

apud sapientes rectè temporalium bonorum admini-
 strationem exercentes, iuxta illud Ecclesiast. qui po-
 tuit transgredi, & non est transgressus; facere mala,
 & non fecit; ideò stabilita sunt bona illius in Domi-
 no &c. hinc cū Summi Pontifices sint, & debeant esse sa-
 pientes, administrando temporale dominium rectè,
 vt debent, potius habent occasionem merendi, vel ma-
 ioris meriti, quam peccandi, vel peccati, qua de re B.
 Egidius noster Romanus ad rem optimè dicit, Sum-
 mum Pontificem esse in statu maioris meriti, si bene-
 suum exerceat officium &c. & B. Aug. noster Anco-
 nitanus similiter docet, qualiter existentes in aliquo
 perfectionis statu, possunt exercere administrationē,
 siue habere sollicitudinem bonorum temporalium,
 quia cum habeant prouidentiam, quæ importat ordi-
 natam dispositionem bonorum temporalium, pos-
 sunt euitare sollicitudinem, quæ importat sæpè men-
 tis distractionem, quæ aliquando dicit aliquam im-
 perfectionem, &c. tribus autè modis fieri potest, vel
 haberi talis sollicitudo erga temporalia bona, aut n.
 talis sollicitudo tanta est, quòd tollit charitatis termi-
 num, & complementum, aut quòd tollit charitatis fer-
 uorem, & augmentum, aut quòd tollit propriè con-
 templationi pro salute proximorum, delectamētum:
 primo modo, talis sollicitudo in temporalium admini-
 stratione est peccatum mortale. Si temporalia bo-
 na præponerentur bonis spiritualibus, tanquam fi-
 nis &c. Secundo modo est peccatum veniale, cum
 appetitus sensitivus intentus circa temporalia tra-
 hat

6. 85

B. Eg. R. 8.

quolib. 3.

q. 6. adult.

arg.

B. Aug.

Anc. lib.

de pot. ecc.

q. 101. art.

5. in corp.

art.

hat appetitum intellectiuum, sicut sphaera, spheram,
 vt dicitur, non potest fieri aliquo modo, quin admi-
 nistratio temporalium diminuat, vel remittat feruo-
 rem claritatis. voluntatem inflammantis. Finis ta-
 men non tollitur: sed feruor tendendi in finem ali-
 quo pacto remittitur, & sic est peccatum veniale tã-
 tum tertio modo administratio temporalium pro sa-
 lute proximorum, vt temporalium administratione
 ad bona spiritualia inducat, datoq; ad rēpus suæ pro-
 priæ contemplationis delectamentum non haberet:
 tunc nec veniale, nec mortale peccatum est: sed est
 summæ perfectionis, & meritum salutare. Vnde D.
 Apost. elegit carere ad tempus, non solum contem-
 plationis præsentis: imò, & futurę beatitudinis delectamento
 pro salute proximorum, cupio anathema esse pro fratribus
 meis &c. ac etiam adduci potest exemplum de sancta
 Martha ministrante Domino Iesu Christo, & discipulis eius de
 facultatibus suis &c. Quapropter carere non debuit premio
 suorum laborum, atq; caritatis: poterit itaq; sic dici de Summo
 Pontifice, qui dicitur seruorum Dei seruus, & nõ sine
 mǎxima ratione (vt pluries superius probarum est) & sic
 scire optime administrare temporalia sub hoc fine prædicto,
 & temporaliter dominari, non esse malum: imò valde bonum.
 Meminerint ergo aduersarij oppositum tenentes, atque
 desidentes, Philosophum docuisse, opiniones stultas ad
 modũ scrutari, fortasse stultum esse &c. Sicut modo est
 ista aduersariorum falsa positio &c. Idcirco D. Proph. Dauid,

D. Ap. ad
Phil. c. 2.

Luc. c. 10.

Philos l. 3
de part. al.
c. 3. & 1.
sup. c. 9.

tid, admonens, atq; omnes docens, dixit, Dñs in Cœ
 o parauit sedē suā, & regnū ipsius oībus dominabi-
 tur: sed presentis tēporis Ecclesia de mente D. Grego-
 ri iudicatur regnū Dei. Ergo oībus alijs regnis tāquā
 Dei Regnū in stē dominari pōt, poteritq; sēper, ne
 dū spiritualiter, verū etiā tēporaliter: quia oē q̄ reci-
 pitur, recipitur p̄ modū recipiētis s̄m Phil. & s̄m A-
 ueroē Comētatorē, & s̄m B. Eg. n̄m, & s̄m tāde Pau-
 lū n̄m Venetū: sed Potestas Ecclesiastica, seu supe-
 rioritas recipitur à Populis Christianis, &c. ergo re-
 cipi debet ab eisdē s̄m eorū modū: quo circa eū ipsi
 Populi sint spirituales, & tēporales; ergo spirituali-
 ter, & tēporaliter recipere debēt superioritatem Ec-
 clesiasticam &c, & sic diffusē, & satis apertē patet
 solutio ad idem argumentum.

Ad decimum respondetur ad mentem D. P. Aug.
 primo loco exponētis dictū Saluatoris Matt c. 6. vi-
 delicet, nemo pōt duob⁹ dñis seruire &c. dicit ergo ibi
 dē sub inferē dominorē, non potestis seruire Deo, &
 māmone, s̄m q̄ etiā intulit idē Saluator, māmone a-
 pud Hebreos diuitiā appellari dicūtur Cōgruit, &
 punicū nomē, nā lucrū punicē māmon dī; Sed q̄ ser-
 uir māmone illi utiq; seruit, qui rebus istis terrenis
 meritō suę peruersitatis, præpositus magistratus hu-
 ius sæculi à Dño dicitur. aut .n. vnū odio habebit,
 homo, & alterū diliget, idest Deū, aut alterū patiet̄
 & alterū cōtemnet. patietur .n. durū, & perniciosum
 dominum, quisquis mammonæ seruit: sua .n. cupi-
 ditate implicatus, subditur Diabolo, & non eum

Psal. 102.
 D. Greg. s̄m
 per Matt.
 cap. 25.

Phil. 3. de
 ai q̄ tex. &
 com. 5.
 Auer. com.
 lib. 2. subst.
 orb. c. 2.
 B. Eg. Rō.
 2 sent d. 17
 q. 2. art. 1.
 Paul Ven.
 li. 2. d. Gen.
 tex 52 q. 2
 ad 4.

D. P. Aug.
 li. 2 de ser.
 Domini in
 monte c. 14

1. Respon.

R. dili.

diligit, Quis. n. est, qui diligit Diabolū? Sed tñ ipsū patit &c. tota ergo prauitas domiñadi tēporaliter cōsistit in abusu Dñi, nō autē in vsu recto &c. sicut de facili colligitur ex prædictis augustinianis dictis &c.

2. Resp.

Egi. Rom.
quoli. 3. q.
6. ad. ult.
arg.

Vel respōderi pōt aliter ad mētē B. Eg nri Rom. Et si ipsi reges, & Principes sint suorū Ciuium seruis Prælati tñ spirituales magis se reputare debēt suorū subditorū seruos: imò Papa, qui oib⁹ præest, quodāmodo oib⁹ seruit Propter q̄ ipse se scribit Dei seruo rū seruū &c. seruitiū autē dupliciter cōsideratur. nam subditi seruiūt suis Prælati obediēdo, & Prælati seruiūt subditis, pro eis vigilādo, & pro eorū obediētia attētē se habēdo &c. ex quo colligitur qualiter Papa dominetur, & seruiat: sed hæc oīa nō ad duos Dños reducūtur; sed ad vnū tantū Dñum, nēpē Deū, & sic Papa cum dominatur tēporaliter, & spiritualiter: nō seruit duob⁹ dñis, sed vni tm Deo. Vel aliter Responderi pōt quod vera est illa Saluatoris sentētia, nemo pōt &c. simul, & semel, & quando Dñi sunt contrarij: sed successiuē, si quis seruiat duobus Dominis, vel dominis non oppositis, nullū sequitur inconueniens, at dominari spiritualiter, & temporaliter, non sunt opposita: sed potius distincta, vniuntur tñ in Summo Pontifice, sicut species in genere, & sic patet solutio 3. ad hoc argumentū. Superest ergo tandē, vt concludamus præsentem tractatū, vltimumq; caput ad Dei laudem, sedisq; Apostolicę firmitatem, Populorumq; notitiam, atq; vtilitatem. Amen.

Simile

TERTII